

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 2. Huius diuitis supplicium sit ipsis exemplo diuitibus, vt pœna Caini.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

In Theat.
terra Sancta.
Tract. 182
in Luc.
In c. 16.
Luc.

Qui eadem, qua iste, vita vivebant, ut indicant verba eius ad Abraham: *Habeo quinque fratres.* His optime respondet, quod refert Adamicus qui in eius delineatione huius diuitis epulonis aedes specificè designat. Et Sares nostri temporis Episcopus qui terram Sanctam perlustravit, de hac agens historia, testatur, quod Hierosolymis sibi domus huius vetera rudera demonstrant. Titus Episcopus Bostrenus dicit quod in eadem vrbe vixerit Lazarus, ita fortunis omnibus vacuus, ut eo solum nominis esset civibus notissimus; illos quoque diuites Pharisæos, quibus Saluator prædicabat, & unum & alterum cognovisse. His addo Abdiam Babylonicum, auctorem antiquissimum, Apostolorum discipulum, qui refert, quod cum Christus huius iussit concionatus exitum epulonis infelicissimum, diuites auditores cœperunt denno Christum ludificare, quasi qui somnia, & fabulas plebi predicaret, ac entia rat. omis, quocirca Christus illis istem adstantibus, & oculatis testibus mortuum de sepulchro renocavit, cui & præcepit ut restis esset veritatis eorumque quæ Christus populo proponat, qui & ea sic esse, testis ocularis affirmavit.

Hoc rectè convenit illi, quod notat D. Chrysostr. D. Lucam expressè signare, quod Christus hæc diuitibus illis avaris prædicans ab illis derideatur, eiusque dicta in parabolas ac somnia verterentur: *Deridebant eum Pharisæi, qui erant avari.* Ut autem illos convinceret, mortuum suscitavit, qui testimonium perhiberet veritati, vobis autem qui Christum profecti estis (inquit D. Chrysostr.) de his fidei debet ingerere certiore Dei verbum, qui vobis hanc proponit historiam, quàm si defuncti omnes sepulchris exurgerent rediit, imo, euncti licet Angelus convenient. An non expectans foret o Domine, Deus hic defunctum suscitaret qui nobis hanc proponeret, ut testis ocularis historiam? Minime (respondet D. Chrysostr.) iam enim respondit Abraham epuloni tal: quid exoptanti: *Habent & Prophetæ, iudicant illos.* O Pater Abraham, pluri refert defunctus rediit: Majori pollet efficacia Moyses & prophetæ, hoc est verbum Dei, quod prædicant, quanto potentior seruo Dominus iudicatur: *Considera quod quisquis mortuus est servus est, qui vero Sacra Scriptura loquuntur, locutus est Dominus.* Propterea etiam si venisset, etiam si Angelus de celo descendat, in animo omnium crediturum est Scripturæ, nam

D. Chr.
Ho. 5. cii.

Angelorum herus, mortuorum pariter ac viventium Dominus, ipse eos condidit. Ipse idem hodie nobis ore suo loquitur, non figurata proponis, non fabulas quibus terrorem incutiat, sed certissimas veritates, quibus nos instruat, imo & timore percellat: idcirco hortatur nos D. Chrysostr. ut nobis hanc historiam ob mentis oculos ponamus, ita ut diebus eam singulis percurramus. Christum audiamus, cuius diuine placeat, rogamus, misericordie, ut veritas hæc nostri cordis viscera penetret, eique spiritum infundat vivificum quo ad Deum à via nostra mala convertamur.

§. 2. Huius diuitis supplicium sit ipsi exemplo diuitibus, ut pana Caini.

Vtinam nobis seruiat exemplo dives ille ter infansus, grauior enim in se sentitur culpa, & nostræ sententia iustior damnationis, si postquam hæc videmus, desideres obderimus. Notat D. Chrysostr. quod contigit, dam: Deus in ipsis hæc in mundi prima ipse. Item intonat primo illi proditor: Cain fratricidæ, qui diabolico linore, mardescens fraterno se sanguine maculavit, cuius tantum existit: scelus, ut ipsi Deo ausus fuerit se huius necis ignarum simulare, imò & commisitum, curare fratricidium. Incandescit Deus; sceleris parati & sanguinis effusi vocibus, conuincit homicidam: quem perpetuis deuouet laboribus, tremoribus, exilio. Probat hæc ore D. Chrysostr. sententiâ, hoc additur, ac declaratur, quod licet poenæ, quibus additus erat, Cain esset iustissimæ, tuncq; sceleris condignæ ob fratris effusum sanguinem: at amen septiplo grauior eius esset sententia, scilicet supplicium, qui manum suam mittere in Cain eumque occidere sibi arrogaret: *Qui occidit Cain, sicut iudicatur.* Miratur D. Chrysostr. & querit quid hoc rei Domine? Num fortè grauius esse censetur patrum huius fratricidæ homicidium, quàm eius fuerit, qui fratrem pro rium interemit: Occidit Cainum casu Lamech & sine dolo, non de industria, non ex professo, nec hoc agere prætendebat vilo modo: credit enim se feram iaculo configere. Caini peccati an non hoc multò grauius, cum ex industria da à operâ, malitiosè fratrem interemerit, nec alia de causa, nisi quia bonus erat? Ita tibi dicitur, testatur Apost. *Propter quod occidit illum. Quoniam opera eius maligna erant, fratris autem eius iusta.* Non septies,

Septies, sed septuagies septies quis dixerit Cainā peccatum suū mille atrocius, quā Abel. m. trocēdant quā Lamech, qui c. annū fratricidæ exēdis noxiū interfecit. Quo igitur iure condēmnas, vt septies gravies sit pēna occisoris Cain quā ipsius Cain sui fratris homicidæ? Non cōtradico r. spondet D. Chry. ostom.) acerbiorem tamen sepores intelligit pōnam, ei qui Cainum interfecit, quā ipsi Cain: quā dum Cain Abelem in erēto non credidit homicidā, quōd Beus a. imō am ferio nostra curaret, nec adeo moleste hanc eadē ferret, nec tanto plecteret rigore homicidū. At qui Cainū vidit si plicium, quōd Deus ipse iudex dēcedent sanguinis vber innoxij, tam inat dūto terro multatit supplicio vi. to o. veniens corpore, velt argēto vito illius, inquietus. à Dei p. a. et a relegatus. vito. agus orbe, I aris inerti di. agere. ur qui viso. tanto supplicio necate p. a. t. p. r. i. c. h. e. n. o. i. e. t. a. i. o. s. c. e. l. e. r. i. b. u. s. c. o. n. p. a. r. e. m. n. e. c. e. i. u. s. f. a. c. i. e. r. e. t. e. x. e. m. p. l. o. q. u. e. m. a. d. e. o. g. r. a. v. i. t. e. D. e. i. v. i. d. i. a. i. u. d. i. c. i. o. c. o. n. d. e. m. n. a. t. u. m. , s. e. p. t. i. p. u. m. p. r. i. m. a. v. t. T. a. l. e. p. r. a. d. i. c. o. v. o. b. i. s. e. r. a. t. v. e. s. s. i. m. u. s. L. a. v. e. s. s. i. p. p. h. e. i. u. m. s. i. i. n. e. a. d. e. m. l. a. b. i. m. u. s. e. r. i. t. a. , d. u. m. h. o. c. i. n. E. u. a. n. g. e. l. o. d. i. u. r. e. m. t. a. m. s. e. u. e. r. e. v. i. s. i. b. i. l. i. s. c. a. l. i. g. a. t. u. m. , t. r. e. m. e. n. d. i. s. q. ; g. e. b. e. n. e. s. t. a. m. m. i. s. t. r. a. d. u. m. , s. i. i. a. d. e. o. r. a. b. i. d. a. f. e. r. i. b. u. n. d. i. u. m. , v. t. n. e. g. a. t. i. s. i. c. i. e. n. t. i. a. q. u. a. g. u. t. t. u. l. a. m. i. s. e. r. e. x. a. r. e. f. e. c. i. t. e. i. u. s. s. i. p. p. i. c. i. j. h. n. e. p. r. i. m. a. r. i. a. m. a. s. s. i. g. n. a. n. t. r. a. t. i. o. n. e. m. , q. u. o. d. p. u. p. e. r. i. n. e. g. a. u. e. r. i. t. e. l. e. m. o. s. y. n. a. m. n. e. c. m. i. s. e. r. i. c. o. r. d. i. s. e. x. t. r. e. m. e. f. u. c. c. u. r. r. i. t. l. a. b. o. r. a. n. t. i. O. q. u. a. m. e. x. a. n. i. m. o. s. i. b. i. s. u. m. i. t. D. o. m. i. n. u. s. e. g. e. n. o. r. u. m. p. a. u. p. e. r. u. m. e. u. e. p. a. t. r. o. c. i. n. i. u. m. ?

Cur tam rigore punitur qui Cainū interfecit.

He. to. de ira. Ro. 5. de ter. p. p.

II. Similitudo.

Hæc enim erat Salus oris intentio (constantur D. Bassi & D. Chryost. historiz huius interpretēs) qui hic medicum agit prudentissimū, qui vi infirmum aduerit audacem, qui sibi prohibitis non abstinet, nec præceptis obtemperat, eum exemplis perterret, Domine, precor, attende quid agas; hoc tibi vt certum animo, quod altero die eo quod talis ab inhibito, tempore febris, potu non abstinerit, alio omni spe præcisa salutis illum hinc febris rapuerit. Domine, consulo, salutis conuenite vena aperit rem: talis mense proximo præterito, noluit sanguinis dare guttulam, & ecce is subito, ad guttur sursum ascendit, miserumque suffocauit. Timorem nobis incutit diuitis huius exemplum perentis: horrore concutunt voces illæ terribiles, quibus vel vicinam petir aquæ guttulam nec exauditur: *Abraham miserere mihi, &c. Crucior in hac flamma.* Cui respondetur, nullum illi referari remedium, qui cum nec panis micam erogauerit

Lazaro esuriens, nec aquæ guttam recipere in sempiternum: *Hæc autem sunt diuites (hortatur D. D. Chry. Chryso.) imo vero non diuites, sed misericordiam ca. Ho. 65. ad vaticis: non enim quoniam diuites erat, puniebatur, pop. To. 3. sed quia misericordiam non exhibuit. Potest enim fieri, ut locuples miserens omne bonum consequatur.*

Apte præpositio nostro decarat D. Aug. Dauid hic canentem: *Latabitur insimul cum videris vindictam, manus suas lauabis in sanguine peccatoris & dicit homo, si virique est fructus iusto, vi. que est Deus iudicans eos in terra. Quid loqueris o vates? Num mihi eundem vbi gl. dio p. uat. & laudas præcipis manus in sanguine malefactoris? Numquid quando seruiuntur homicida, debent illuc innocentes ire, & lauare manus suas? Hoc non intendit: nec enim id esset laudare manus suas, sed eas in qui aret, sed vt viles iustus Dei in peccatores supplicia, & more percellatur, sit sollicitus, vt opeta sua quæ per manus exprimuntur, sint iusta. si emenda, deinde & malorum poena & bonorum præmia consideras hanc sibi saluberrimam eliciat conclusio est: *Utque si fructus iusto, utque si Deus iudicans eos in terra. Proximum iustus paratur eundem peccatorum vel patientiam in aduersis, & condignis & supplicium malis, sceleribus eorum, et iustis commenturatum. Non Deus reliquit mundum nec eius abiecit curam, frenam laxans hominibus, vt quæ se suo vitaret arbitrio, aut perturbato rerū ordine, sed velut supremis omnium gubernator, firmat per vias hominum oculos suos vt iustis laborum præmia peccatoribus scelerum poenas reddat dignissimas. Ita nobis prædicat vates hære. *Cuius oculus aperis sunt super omnes vias filiorum Adæ, vt reddat unicuique secundum vias suas, & secundum fructum adiunctionis eius. Sancta quoque mater Ecclesia nobis idē inculcat: Speculator auferat desuper, Qui nos diuisum mundum, Adhucque nos vestros prospiciat, A luce prima in vespertam.***

6. D. D. Av. In ps. 98. 2. sal. 57. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

In hunc huius rebis obicit quosdam Dei electos premio laudatos, & alios poenis æternis datos peccatores. In tibi celesti premio patientiam Lazari muneratam, perpende, qualiter Deus angelos suos celsit morienti, qui eius compleant exequias, & suis cum manibus seu thedā tuam plati n. stellant, animamq. deducant in sinum Abrahæ perpetuo lætaturam. En tibi quā seuerō diu is crudelitas p. r. i. a. s. u. p. h. i. o. q. u. i. s. i. g. n. e. s. v. a. s. p. e. n. a. s. q. u. e. s. c. i. u. c. i. a. t. u. s. p. a. i. a. t. u. r. v. t. n. e. a. q. u. e. q. u. o. d. e. m. c. o. n. c. e. d. a. t. u. r. g. u. t. t. a. s. i. c. i. e. n. t. i. a. : *U. q. u. i. s. t. f. r. u. c. t. u. s. i. u. s. t. o. , v. i. q. u. i. s. t. e. s. t. D. e. u. s. i. n. d. i. c. a. n. s. e. o. s. i. n. t. e. r. r. a. .* G. J. Hoc

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tract. Hoc (monet D. Bernardus) foret ut prudentif-
 sum, ita vtilissimum exercitium tuum, si la-
 zarus, pius caelos ascenderes, illos circumpiceret,
 quod hic meruerunt, sua pauperes patientia, sua
 humiles submissione, sua martyres fortitudine,
 suis studiis, sua Doctores praedicatione, sua
 eleemosynarum liberalitate, sua carnis motuum
 refrenatione virgines. O quae gloria, maiestas
 quae, quae diuinitate, quae gaudia! Eodem pariter
 modo, mentis consideratione descenderes in
 infernum, & cum propheta Ezechiele illum
 perustrares, tristitia obites sepulchra, quibus
 maledicti degunt semper morientes, non mo-
 rientes. Quibus doloribus monstrum illud om-
 nis crudelitatis Nero torqueatur. Impudici ro-
 racibus ignibus, verbis quoque corrodoribus ob-
 suas crucientur luxurias; Ventris cultores ca-
 nis rabidaque fame, siti que excrucientur ac sem-
 per immortales. Descende, monet D. Bernar-
 dus in infernum, contemplant diuitem illum
 epulonem mediis inferni flammis, penitusque non
 tolerandis subiectum, exclamantem: *Pater A-*
braham miserere mei, & mitte Lazarum, &c.

D.B. Audi respondentem, nullum suae locum dari pe-
 titio, nec aquae guttam in aeternum conceden-
 dam. Hoc David petiit: hoc optabat facerent
 peccatores in sui remedium, & vitae correctio-
 nem: *Descendant in infernum viuentes.* O sanctis-
 sima, quae cunctis exoptas prospera, & viciniora salutem
 Hoc expeto sitienter, ut dum moriuntur, in in-
 fernum non labantur perituri, dum viuunt, des-
 cendant, obsecro in infernum, penarum, dolo-
 rumque attentissima consideratione: *Descendant*
in infernum viuentes, videlicet, ne descendant mo-
rientes: hoc enim modo calorum incolae in infernum
descendant: sicut enim astringe contemplant, re-
uisere amant gaudia caelestia, ut videns ea op-
petant, sic & dolores inferni, ut horreant & re-
fugiant.

S. 3. Vult Deus, ut diues subueniat pauperi,
 ut calum terrae, & stomachus corporis
 partibus.

7. Adire videor dicentem diuitem, rem esse
 nimis rigorosam, se condemnandum, ob
 negatam pauperibus eleemosynam, Do-
 mine, bona mea an mea non sunt? Num ego coe-
 lum dominum non habeo absolutum? An liberè de
 illis disponere, mihi quis neget esse liberum?

Num ea ego proprio non sum lucratus labore ac
 impendio? Num ego ea mihi in patrimonio reli-
 cta non sum assecutus? Quid illi quae nunquam
 vidi, debeo, & qui nec habet in quo mecum com-
 munitate? Quis me constringit, ut mea cum illis
 bona diuidam? Ipse Deus, & iuste quidem. Iustus
 est Dominus, & iuxta magna disponit iustitiam
 & aequalitate: *Omnia, quae fecisti nobis Domine, in*
vero iudicio fecisti. Si in vero iudicio in rella pa-
 riter iustitia iudicium enim (inquit D. Tho.) a-
 eus est iustitia. Obicitur: Maorem hoc quam
 antecedens, inuoluit difficultatem. Quomodo
 cuncta Deus disponit in iustitia? Iustitia aequali-
 tatem facit, hoc namque illi competit, ut ad an-
 tecedens, Quae agitur dici potest ratio-
 ne, quod Deus nos in aequitate disponit irrepre-
 hensibili, si rebus hinc consideratis, nihil nisi
 summam inueniamus inaequalitatem? Hinc ve-
 dos, cui diuinae superfluitate, alium cui deficitur,
 illum tanta messe letantem ut trico non suffi-
 ciant horrea colligendo velut diuini illi Euange-
 lico, alium qui quod granum recondat non habet
 vel vnicum. Hunc, qui vestibus abundat super-
 fluis, quas quia non potest loco seruare intui-
 tineae corrodunt, illum autem luges, adeo vesti-
 bus nudum, ut non habeat vel quo contegat in-
 ditatem, amiculum, illudque D. Pauli completur
 in Republica: *Vnus esuris, alius autem ebrius est.* 1. Co.
 Insuper quia illud adeo commune videmus esse in
 mundo, praegnant alij sumferunt argumen-
 tum credendi, nullam esse Deo providentiam,
 nec mundum à Deo gubernari, ut congruè re-
 fert Theodoretus. Si in horto aduoceteres (2. Ser. 14)
 omnem aquam ad duas tresue deducuntur
 ci arbores, quae tanta aquarum abundantia co-
 pia, ut ex ea radices putrescant, mille vero sine
 altis, multo meliores ac frugiferiores, quae ex-
 siccentur, arefcant, quibus folia decidant, ex
 aquarum inopia; concluderes; indubiè, mul-
 tus huius horti curam gerit hortulanus, qui
 eum rectè gubernet, iulleque aquarum distri-
 buat fluentia. Nihilominus occurrat tibi Spiritus
 S. mouetque ne tuo talem capite veritas cogita-
 tionem, verbaque dicas blasphema: *Neque dicat*
coram Angelo: Non est providentia. Deus enim
 mundi habet providentiam, mundumque sum-
 ma regit aequalitate. Cur eam igitur non adue-
 ritus? Quia vult, eam tu facias, tibi illam confi-
 dit, ut te pauperi distribuente superflua, tibi qui-
 dem necessaria suppetant, sed nec pauperi defi-
 ciant. *Ut vest. a abundantia illorum suppetat ino-*
piam, ait D. Paul. a. Diues & pauper (inquit D. 2. verb. D.
Aug. b.) duo sunt sibi necessaria. Nullus indiget, si mi. T. 14
annicem